

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande №

№ 11/1961.

11/1961 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om yrkesundervisning. (21/1961)

Sedan landstinget över förenämnda framställning inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande, har utskottet behandlat framställningen och får härmed vördsamt anföra följande.

Framställningen överensstämmer i sina huvuddrag med landskapsstyrelsens senaste framställning i ämnet (15/1961). De väsentligaste avvikelserna från den tidigare framställningen utgör fördelningen av platserna mellan landskapet och kommunerna och likaså fördelningen av driftskostnaderna. Beträffande platsfördelningen synes landskapsstyrelsen denna gång helt ha omfattat utskottets tidigare förslag över vilket landskapsstyrelsen nu även införskaffat bekräftelse från vederbörande statsmyndighet. Angående fördelningen av driftskostnaderna anser utskottets majoritet (Nordas, Johansson och Söderlund) att en fördelning enligt den s.k. skattöreprincipen bort vara den riktiga, en uppfattning som också landskapsstyrelsen framkommit med i sin framställning № 27/1960. Utskottets majoritet är visserligen fortfarande av samma åsikt, men då ett vidhållande av denna princip synes skapa en besvärande irritation mellan staden och landsbydgen, har utskottet sökt finna en annan lämplig väg för lösandet av detta problem. Härvid har för utskottet funnits tvenne möjligheter, antingen en fördelning enligt de använda elevplatserna eller en fördelning efter de reserverade platserna. En fördelning enligt de använda platserna skulle, såsom även landskapsstyrelsen i sin ovannämnda framställning (27/1960) framhållit, ha medfört stora kostnadsvariationer från det ena året till det andra och dessutom kunnat leda till att skattebetalarna icke gärna sett att elever sökt sig till ifrågavarande skola. För att i någon mån dämpa dessa variationer har landskapsstyrelsen framfört olika förslag, vilka enligt utskottets mening likväl icke äro så klara att de icke kunde giva upphov till tolkningssvårigheter. På grund härav har utskottets majoritet stannat för att driftskostnaderna mellan staden och landskommunerna skola fördelas enligt de reserverade elevplatserna. Ett dylikt fördelningssystem är tydligt och klart och torde icke medföra någon nackdel i ekonomiskt avseende för någondera av parterna. Utskottets minoritet (Arvidsson och Lindfors) har däremot helt omfattat landskapsstyrelsens framställning i detta avseende. Fördelningen av den andel av mersagda kostnader, som faller på landskommunerna, bör däremot fördelas enligt skattöreprincipen.

Av de utlåtanden, vilka inkommit från kommunerna, har utskottet tyckt sig finna, att även de kommuner, vilka icke enligt lagförslaget äro skyldiga att teckna platser i den planerade yrkesskolan, dock icke direkt motsatt sig ett deltagande i driftskostnaderna. Då dessa kommuner numera, tack vare det utökade antalet platser, som landskapet kommer att äga, i praktiken ha lika stora möjligheter som delägarkommunerna att utnyttja yrkesskolan, har likaså majoriteten i utskottet ansett det sakenligt att ifrågavarande kommuner till en viss del även skulle komma att deltaga i driftskostnaderna. Utskottet har härvid stannat för att dessa kommuner gemensamt med delägarkommunerna på landet skulle bestrida hälften av den andel, som faller på landskommunerna, varom även ett stadgande införts i lagförslagets 14 §. Dessa kommuner, vilka sålunda icke äga platser vid skolan, men likväl komma att deltaga i driftskostnaderna böra sedan i understödshänseende (16 §) likställas med övriga kommuner.

På grund härav föreslås lagen lyda:

L a n d s k a p s l a g
om yrkesundervisning.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Om skolformerna och undervisningen.

1-13 §§ som i framställningen.

14 §.

De i Ålands yrkesskola delaktiga kommunerna äro skyldiga att samfällt deltaga i skolans årliga underhållskostnader med 35 procent av de kostnader, som belöpa sig på de av kommunerna reserverade platserna. Kommunernas kostnadsandel fördelas mellan kommunerna sålunda, att Mariehamns stads andel beräknas efter de reserverade elevplatserna. Därefter fördelas landskommunernas gemensamma andel i kostnaderna på följande sätt:

- 1) hälften av kostnadsandelen fördelas mellan delägarkommunerna; och
- 2) andra hälften av kostnaderna fördelas mellan samtliga landskommuner; i vartdera fallet sker fördelningen i proportion till det antal skattören, som vid kommunalbeskattningen för skatteåret närmast före skolans ifrågavarande verksamhetsår påförts av skattenämnderna i delägarkommunerna. På sjömans-inkomst beräknas antalet skattören sålunda, att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet divideras med talet tio.

Vid bestämmandet av de årliga underhållskostnaderna beaktas avlöningsutgifter och pensioner samt årliga kostnader för lyse, värme, vatten och drivkraft, för underhåll och reparation av lokalteter, maskiner, arbetsredskap och inventarier, för kansli- och tryckningsarbeten, så ock för anskaffande av lärar- och elevbibliotek samt undervisningstillbehör, råämnen, förnödenheter och rengöringsmedel, för fri skolmåltid åt eleverna, för brand- och olycksfallsförsäkringspremier samt för läkemedel och läkararvoden. Från summan av utgifterna skola erhållna inkomster avdragas.

15 §.

Kostnaderna för upprätthållandet av elevhemmet fördelas så, att den del, som belöper sig på de av kommunerna reserverade platserna fördelas mellan kommunerna i proportion till elevhemsplatserna såsom i 14 § 1 mom. är sagt. Kostnaderna för landskapets elevhemsplatser erläggas av landskapet.

Vid fastställandet av avgiften för en elevhemsplats böra de inkomster beaktas, som influtit genom elevhemmets användning.

16-25 §§ som i framställningen.

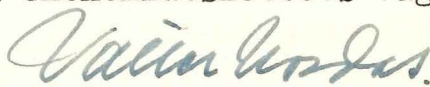
Hänvisande till vad ovan anförts får lag- och ekonomiutskottet vördsam samt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget i den lydelse landskapsstyrelsen föreslagit med beaktande av de ändringar utskottet ovan anförte.

Mariehamn den 19 april 1961.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Ordförande

Valter Nordas.

Sekreterare

Curt Carlsson.

Närvarande i utskottet: Valter Nordas, ordförande, Viktor Arvidsson, viceordförande, ledamöterna Börje Johansson, Harry Lindfors och Bertel Söderlund.